

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/19517
G.K. 28

GÜNLÜ

Sayı : 75833232-610
Konu : Soru Önergeleri

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının 04.11.2019 tarihli ve 48360949 -610-E.175293 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı ile Bakanlığım koordinatörlüğünde cevap verilmesi tensip olunan 04.11.2019 tarihli ve 43452547-120.07-551269 sayılı yazınız ekindeki, Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK tarafından verilen 7/19513 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Mustafa VARANK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Dağıtım:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bilgi:

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT GÖK'ÜN

7/19513 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

26 Eylül 2019 tarihinde Marmara Denizi açıklarında meydana gelen 5.8 şiddetindeki deprem tartışmaları beraberinde getirmiştir. Uzmanlar Marmara Denizi tabanının sürekli izlenebilmesi için sabit gözlem istasyonu kurmak amacıyla TÜBİTAK ve DPT'ye proje yapıldığını, Avrupa Birliği (AB) tarafından desteklenen projenin reddedildiğini ifade etmişlerdir. Marmara Denizinde oluşan depremlerin sebeplerinin araştırılması gerektiğine dikkat çeken akademisyenler şu anda sözü geçen araştırmanın gerçekleştirilmesi için gerekli ekip ve ekipmanın bulunmadığına dikkat çekmişlerdir.

İddialar üzerine yazılı açıklama yapan TÜBİTAK ilgili konu hakkında doğrudan bilgi vermezken, 1999 yılı itibariyle deprem çalışmaları için yapılan ödemeleri ve çalışmaları kamuoyu ile paylaşmıştır. Bir deprem ülkesi olarak Türkiye sözü geçen çalışmaları ve yatırımları gerçekleştirmek zorundadır ancak ortaya konulan projelerin ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olması, fay hatlarının ve deprem bölgelerinin yapısal farklılıklarına uygun olarak yapılandırılması gerekmektedir. TÜBİTAK'ın yaptığı açıklama getirilen eleştiriye verilen bir cevap olmaktan uzaktır. Marmara Bölgesine kurulduğu ifade edilen 30 sismolojik gözlem istasyonunun Marmara Denizi tabanının sabit olarak izlenmesine olanak sağlayıp sağlamadığı ve bu istasyonların oluşan depremlerin sebeplerini (fay kırılması ya da gaz kaçağı) tespit edip edemediğine ilişkin herhangi bir açıklama yapılamamıştır.

Bu bilgiler ışığında;

Soru 1- 1999-2019 yılları arasında Türkiye'deki fay hatları ve depremselliğe ilişkin kaç adet proje TÜBİTAK'a bağlı kurullar tarafından reddedilmiştir? Reddedilen projelerin içeriklerini ve maliyetlerini açıklar mısınız?

Soru 2- 1999-2019 yılları arasında fay hatları ve depremselliğe ilişkin Avrupa Birliği desteği almış kaç proje TÜBİTAK'a bağlı kurullar tarafından reddedilmiştir? Reddedilen projelerin içeriklerini ve maliyetlerini açıklar mısınız?

Soru 3- 1999-2019 yılları arasında deniz tabanlarının izlenmesi amacıyla kurulan sabit gözlem istasyonu sayısını, istasyonların yerlerini ve kurulum maliyetlerini açıklar mısınız?

Soru 4- Ülkemiz karasularında gerçekleşen depremlerin sebeplerini (fay hattı kırılması, gaz kaçağı gibi) tespit edebilme kapasitesine sahip kaç adet sabit deprem gözlem istasyonu bulunmaktadır? Sözü geçen istasyonların bulunduğu yerleri açıklar mısınız?

CEVAPLAR

Cevap 1-2-3-4- Bakanlığımızın ilgili kurumlarından TÜBİTAK'a sunulan her bir proje, dünyadaki örneklere benzer bir şekilde, alanında uzman akademisyenlerin dâhil olduğu bağımsız bilimsel kurullar vasıtasıyla amaç, kapsam, özgün değer ve yaygın etki açısından değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Heyet tarafından değerlendirilen projeler bilahare puanlanarak, desteklenip desteklenmeyeceğine karar verilmektedir. Proje başvurularının değerlendirilmesinde, Kurumun hiçbir idari karar yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla, deprem alanındaki projelerin TÜBİTAK tarafından keyfi bir şekilde reddedildiği yönündeki iddialar, gerçeği yansıtmamaktadır.

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM) bünyesindeki Yer ve Deniz Bilimleri Enstitüsü ise, 20 milyon Doları aşan altyapı yatırımlarıyla sismolojik gözlem konusunda deprem araştırması yapan, saygın ve yetkin bir kurumumuzdur. Enstitü'nün, ülke genelinde 30'u Marmara Bölgesinde olmak üzere toplam 55 sismolojik gözlem istasyonu bulunmakta olup bu istasyonlar, yer hareketlerinin hızını anlık olarak kaydederek Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına (AFAD) iletmektedir.

Bilim insanlarımızın deprem ve sismografi alanındaki projeleri TÜBİTAK aracılığıyla desteklenmektedir. Nitekim 1999 yılına kadar deprem araştırmalarıyla ilgili sadece 45 proje destek görmüşken, son 17 senede 217 proje desteklenmiş ve 2006-2019 yıllarında onaylanan projelere yaklaşık 110 milyon TL katkı sağlanmıştır.

Diğer taraftan, yine deprem araştırmaları konusunda mülga Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Kalkınma Bakanlığı aracılığıyla 2002'den bu yana üniversitelerin 29 farklı projesine 200 milyon TL'nin üzerinde ödenek sağlanmış bulunmaktadır.

Bu arada Bakanlığımız; yalnızca Marmara Denizi'nde değil, ülkemizin diğer denizlerinde de kullanılabilmesi amacı ile öncelikle Deniz Tabanı Sismometresi (DTS) sistemlerinin temini ve ekip oluşturulması ve ardından bu sistemlerin yerleştirilmesi amacı ile TÜBİTAK MAM bünyesinde proje çalışmaları başlatmıştır.